

Budgetaftale 2020-23

Hillerød Byråd

Hillerød Byråds mål

Konstitueringsaftalen fra 2017 for denne byrådsperiode er ambitiøs, og vi har sat det i gang, som vi aftalte. Midt i den fireårige valgperiode vil vi holde fokus på at gennemføre det, som vi har aftalt. Vi vil koncentrere os om at sikre hverdagen for børn, elever, udsatte og sårbare mennesker med brug for støtte. Lige såvel vil vi udvikle vores kommune, sikre bedre fremkommelighed, bidrage til den grønne omstilling og realisere visioner som f.eks. Bevæg dig for Livet.

Der er anlægsopgaver, vi gerne vil løse hurtigere, men som må vente til senere budgetår. Det skyldes både anlægsloftet og finansieringsmulighederne. Der er serviceopgaver, vi gerne vil opretholde niveauet på eller styrke, men hvor det ikke er muligt enten på grund af serviceloftet eller finansieringsmulighederne.

Der er støtteværdige formål og vedtagne projekter, som vi må arbejde videre med at finde finansiering til, før de kan blive til noget. For et år siden valgte vi at investere i en fundraiserfunktion, som nu er på plads. Med vores model for udvikling, fondsfinansiering og sponsering tager vi fat på at finde medfinansiering til blandt andre de projekter, som fremgår af vores idrætsinvesteringsplan.

Grundlaget for budgettet 2020-23

Budgetaftalen bygger på konsekvenserne af, at kommuneaftalen mellem regeringen og KL varigt tilføjer 1,7 mia. kr. til servicerammen for kommunerne. Endvidere afskaffer kommuneaftalen det såkaldte moderniserings- og effektiviseringsprogram, som fjernede en halv milliard hvert år fra kommunernes budgetter. Aftalen overholder kommunens rammer på service og anlæg.

Aftalen tager udgangspunkt i direktionens oplæg til budget 2020-23, som blev førstebehandlet af byrådet den 2. oktober og oversendt til byrådets andenbehandling den 30. oktober.

De seneste år er presset på den kommunale økonomi vokset betydeligt, og flere og flere borgeres behov for støtte sætter sit præg på arbejdet og økonomien i vores kommune. Udgiftspresset stiger lige fra specialundervisning af børn til støtte og omsorg for udsatte voksne. Det pres forventes at fortsætte.

Flere patienter kommer hurtigere ud fra hospitalet, men er ofte ikke raske nok til at komme helt hjem, og må derfor i pleje og genoptræning i et kommunalt tilbud. På sygeplejeområdet ser vi udgiftsstigninger, som vi forventer fortsætter de nærmeste år.

Bygninger, veje og stier trænger i al almindelighed til yderligere vedligehold. Bygninger og andre anlæg er værdier i vores kommune. De er afgørende rammer for at velfærd, læring og omsorg bliver som vi vil have det, og de hjælper brugere og medarbejdere med at få

hverdagen til at hænge sammen. Når vi ikke renoverer dem i det tempo, de burde renoveres, falder de i deres økonomiske og oplevede værdi.

Vi kan ikke fuldt ud finde penge til disse veldokumenterede behov i de yderste år i budgetperioden uden at gøre for alvorlige indhug i den lokale velfærd. Vores økonomiske praksis og udvikling er samlet set så solid, at vores forventning er, at vi kan imødekomme disse behov ved kommende budgetforhandlinger. Da vi ikke sætter spørgsmålstegn ved de dokumenterede behov i hele budgetperioden, anvender vi en mere mekanisk metode, når vi lægger udgiftsbehovene ind i budgettet med 100 pct. i 2020 og 2021, 75 pct. i år 3 og 50 pct. i år 4.

Mange flytter til vores kommune i disse år, og det er godt for vores økonomi. Befolkningsprognosen anslår, at der kommer ca. 2.800 nye borgere til Hillerød Kommune frem mod 2023. På indtægtssiden indregner vi et beløb i tilskud og udligning, som om kun 8 ud af 10 af de forventede nye borgere kom. Til gengæld lægger vi som hidtil de anslåede udgifter i forbindelse med befolkningstilvæksten fuldt ud ind i budget 2020-23. Vi vil i vores budgetopfølgninger og ved regnskabsaflæggelsen følge meget nøje med i, at denne forudsætning holder.

Vi afdrager på den langsigtede gæld. I 2023 er det store lån, som blev optaget i forbindelse med kommunesammenlægningen, indfriet.

Hillerød Kommune vælger statsgaranteret skatteudskrivningsgrundlag for 2020. Skatteprocenten er uændret på 25,6, grundskyldspromillen er uændret på 20,650 og dækningsafgiften på erhvervsejendomme fastholdes på 9,4 0/00 i 2020.

Ved budgettering af selskabsskat tager vi udgangspunkt i det kendte niveau for indtægterne i 2020 og fremskriver dem i overslagsårene med KL's forventninger til udviklingen på landsniveau.

1. Vi sparer også på forvaltningen for at opnå et samlet budget i balance, og beder direktionen forvalte, hvordan der spares. Samtidig beder vi direktionen sikre, at en række nye opgaver løses inden for det tilbageværende budget. Det drejer sig om kontraktforhandling på anbringelsesområdet, implementering af den gældende spildevandsplan 2018-21, forundersøgelser til den kommende spildevandsplan 2022, forøgelse af vores lokalplanlægningskapacitet, byggesagsbehandling og en del af arbejdet med 'kloge kvadratmetre', som i øvrigt medfinansieres af digitaliseringspuljen. Udgangspunktet er, at kommunens forvaltning allerede er betydeligt billigere end gennemsnittet af kommuner i hovedstadsområdet. Derfor anerkender vi, at endnu en besparelse bliver mærkbar for det arbejde, der gøres med service til borgere og virksomheder, for understøttelsen af vore mange institutioners service til borgerne, for støtten til kommunens politiske ledelse, for borgerinvolveringen, og for den faglige og tværfaglige udvikling på højt niveau, som gøres, samtidig med at forvaltningen gør kommunens fysiske udbygning klar til fremtidens borgere og virksomheder.
2. Arbejdet i den kommunale forvaltning og de decentrale institutioner skal være baseret på gensidig tillid og involvering. Vores medarbejdere skal være involverede i og have indflydelse på deres daglige arbejde og på den ønskede og nødvendige udvikling af dette arbejde. Vores værdier om tillid, interesse, tid og omsorg er ligesom vores høje faglige ambitioner vigtige, når vi fortsat tilstræber at kunne fastholde og rekruttere kvalificeret og helt nødvendig arbejdskraft.

3. Vi vil sørge for, at vores bygninger fortsat kan danne gode rammer om alle de kommunale opgaver og fritidsaktiviteter. Vi ved, at mange bygninger trænger til et løft, så de fortsat kan danne gode rammer og for at undgå unødige udgifter til et større efterslæb, og sætter lidt flere penge af til bygningsrenovering.
4. Lejlighederne i Horsevænget skal være sunde at bo i, og vi sætter derfor penge af i 2020 til den planlagte indsats for at fjerne skimmelsvampen i lejligheder, som ikke kom med i den renovering, vi satte midler af til sidste år. Vi ved, at vi hurtigt skal finde flere penge for at blive færdige med at fjerne skimmelsvamp fra alle lejligheder.
5. Vi bliver flere i de kommende år, og vi skal finde plads til nye borgere og brugere uden at bygge for mange kommunale bygninger. Flere kommunale ejendomme kan anvendes mere både om dagen og om aftenen. Vi skal ændre måden, som vi tænker på, når vi skal bruge den ressource, som vores ejendomme er, og når vi opfører nye. Hvis flere forskellige mennesker bruger de samme lokaler kan man opnå gode oplevelser, lære andre at kende og måske hjælpe hinanden, som man nu gør på Materielgården. Vi kan på den måde både spare penge og være mere bæredygtige ved at bruge vores ejendomme bedre. Derfor ønsker vi, at forvaltning, skoler, institutioner, foreninger med flere bringes til at arbejde systematisk med at udnytte pladsen i de kommunale ejendomme bedst muligt.
6. Der er flere behov for renovering, slidlag, sikkerhed og legepladser, som vi ud over dette budgets umiddelbare rammer skal tilgodese. Vi vil i forbindelse med budgetopfølgninger og salgsindtægter tilgodese følgende:
  - Renovering af bygninger
  - Slidlag på veje og stier
  - Lækagesikring af bygninger (dagtilbud)
  - Flere faldunderlag i daginstitutioner
  - Horsevænget fase 2
  - Taget på Skævingehallen
  - Sti til Kulturaksen
  - Missing Links i cykelstinettet
  - Skolegårdene på Grønnevangskolen, Jespervej, og Kornmarkskolen, Skævinge
  - Arbejdet med at modgå vejstøj

Borgerinvolvering

7. Vi ønsker at anskaffe en digital borgerinvolveringsplatform, som kan understøtte byrådets fokus på (digital) borgerinvolvering. Anskaffelse og implementering af denne platform finansieres af digitaliseringspuljen, mens der afsættes midler til den efterfølgende drift.

Vores børn og unge

8. I vores dagtilbud skal børnene have et sted at trives, lege, få venner og lære. Vi bestræber os fortsat på, at flere af vores medarbejdere i dagtilbud er uddannede pædagoger og har sat målet som 40/60 (uddannede).
9. Det er lykkedes os at undgå besparelser på normeringen i vores dagtilbud, men vi ønsker at forbedre vores normeringer i dagtilbud. Vi vil arbejde med en målsætning om hurtigt at

komme op på landsgennemsnittet, og ser frem til, at Folketinget finder penge, så kommunerne kan øge normeringerne.

10. Flere og flere børn bliver født i vores kommune, der kommer flere børn til vores kommune, og vi er derfor i gang med at bygge en ny daginstitution på Roskildevej, som skal bygges færdig i 2022. Det nye dagtilbud på Roskildevej er dog ikke nok til alle de mange børn.
11. For at skaffe yderligere pladser i vores daginstitutioner og skabe mulighed for et nyt attraktivt tilbud for midtbyens børn etablerer vi en udflytterbørnehave på Th. Petersensvej i Gørløse allerede i 2020, vi genåbner dagtilbuddet Favrholt til fuld åbningstid fra januar 2022 og genåbner dagtilbuddet på Thurahsvej i august 2022.
12. Det er vigtigt for børns udvikling og leg at have adgang til gode legepladser, og såvel legepladsernes indretning som redskaberne skal være sikkerhedsmæssigt forsvarlige. Vi afsætter et beløb i 2020 til udskiftning af faldunderlag til f.eks. gynger og klatrestativer. Børn, Familie og Ungeudvalget vil i foråret 2020 følge arbejdet med sikkerheden på legepladserne nøje og undersøge behovet for yderligere initiativer.
13. Når man har fundet sine venner i børnehaven, er det naturligt, at familien kan vælge den nærmeste folkeskole til deres børn. Børnehaver og folkeskoler samarbejder om overgangen fra børnehave til skole. Vores folkeskoler er attraktive med dygtige medarbejdere, som har et højt fagligt niveau og samtidig arbejder målrettet med elevernes trivsel og dannelse. Et tæt og godt forældresamarbejde er væsentligt for, at endnu flere familier kan opleve kvaliteten i vores folkeskoler. Vi ønsker, at folkeskolerne fortsat skal have mulighed for at lave god skole, og derfor vil vi ikke spare på vores folkeskoler, som får mulighed for at beholde de budgetter, de kender i 2020.
14. Vi vil indlede et reformprogram på børneområdet. Reformprogrammet er en forstærket, sammenhængende indsats, som primært fokuserer på børn og unge i alderen 6-16 år, men som omfatter 0-17 årige borgere for at udleve principperne i vores politik Fælles Børn Fælles Ansvar. Uden dette reformprogram vil specialundervisningsområdet komme til at bruge flere og flere af det samlede skoleområdes ressourcer. Målet er at videreudvikle inkluderende læringsmiljøer i almene dagtilbud og skoler, så de bliver endnu mere robuste fællesskaber, hvor alle børn og unge med forskellige ressourcer og udfordringer kan trives og udvikle sig. Nogle børn vil fortsat have brug for et specialiseret undervisningstilbud i en længere eller kortere del af deres skoletid, og det at videreudvikle tilbudsviften for specialundervisning bliver en vigtig del af reformen. Vi vil fx undersøge, om én konkret vej kan være Nest-klasser, som er en pædagogisk praksis, hvor børn med og uden Autisme Spektrum Forstyrrelse er en del af samme klassefællesskab. Reformarbejdet vil foregå gennem de næste seks år og langt de fleste fagprofessionelle på området vil være en del af denne udviklingsproces. Vi beder forvaltningen indlede en proces, der bredt involverer ledere og medarbejdere, så man sammen kan omsætte den nuværende reformskitse til konkrete aktiviteter.
15. Ikke mindst arbejdet med inklusion har presset vores skolars budgetter i de seneste år, og vi har netop bevilget flere penge til skolerne i 2019. Vi bevilger flere penge til skolerne på baggrund af det forbrug, vi har set de foregående år, og på baggrund af det behov, vi ved findes.
16. På specialområdet ser vi stærkt stigende udgifter til eksterne tilbud, og det er uholdbart, ligesom vi vil være mere sikre på, at kvaliteten af de tilbud, som vores børn får, er som de

skal være. Vores børn skal have tilbud, som støtter og udvikler dem. Vi vil udvikle vores eget tilbud til børn, som har brug for at gå i skole, hvor de kan få behandling, som svarer til de behov, de har. Derfor investerer vi i de fysiske rammer på St. Dyrehave Skole, og i de personalekompetencer, der skal til for at udvikle i Hillerød Kommunes egen tilbudsvifte.

17. For at kontrollere at vores anbragte børn får rette tilbud til rette pris, vil vi bede forvaltningen afsætte lønsum til kontraktforhandling, som skal følge op på, at børn, som bor i tilbud uden for vores kommune, får den støtte og hjælp, de har brug for, og at Hillerød Kommune betaler for netop det, der er brug for og som er aftalt.
18. Vores skoler er åbne for omverdenen og skal let kunne finde mulighed for projekter sammen med lokale virksomheder. Åben Skole vedligeholdes som platform, og vi samarbejder med mange om at gøre det endnu nemmere og mere oplagt for lærerne at vælge denne mulighed til forløb med deres klasser. Vi afsøger mulighed for samarbejde med flere virksomheder, organisationer og andre, der gerne vil være med i Åben Skole.
19. Vi har besluttet at indføre erhvervspraktik for alle elever i 8. klasse, så eleverne har to praktikforløb i folkeskolen og dermed bliver bedre rustede til deres uddannelsesvalg. Vi vil følge op på erfaringer og effekter af erhvervspraktik igennem behandling i Børn, Familie og Ungeudvalget.
20. Vi er glade for vores skoler, men flere af dem trænger til at få gjort en hel del ved bygninger, indemiljøer og udearealer. Frederiksborg Byskole skal renoveres og moderniseres for at leve op til nutidens krav til undervisningsformer og læringsmiljøer. Det er bedre at bygge en ny bygning, hvor HFO'en Højen ligger i dag, i stedet for at bygge Skovfløjen om. Den nye bygning vil indeholde samme antal klasse- og faglokaler, som i den oprindelige plan, og vil rumme en ny HFO.
21. Elevtallet på Sophienborgskolen stiger, og vi vil finde en permanent løsning på lokalebehovet, som vi indtil nu har løst med pavilloner. Det er der ikke plads i anlægsrammen til nu, og det er for tidligt at vurdere, hvornår der er plads. Derfor afsætter vi penge til at fastholde de pavilloner, som allerede er stillet op, og som der skal betales leje og deponeres for fra 2021.
22. Skolegårde på Grønnevangskolen, afd. Jespervej, og Kornmarkskolen, afd. Skævinge, har længe trængt til renovering. Der er ikke plads i anlægsplanen til de projekter, og vi ønsker, at Børne, Familie og Ungeudvalget og økonomiudvalget drøfter behovet for nye belægnings og bedre udearealer, så vi til budget 2021-24 kan tage stilling til konkrete forslag.
23. Vi har valgt at fastholde det pædagogiske indhold i vores fritidsordninger ved at hæve forældrebetalingen til HFO1 og HFO2 til samme niveau som gennemsnittet af sammenligningskommunerne.
24. FIF Stedet er et forebyggende fritidsværested, der fungerer som mødested for de børn og unge, der ikke er medlem af andre fritidstilbud, som kræver betaling. Her dyrker de idræt, når de kommer fra skole, og her foregår en vigtig indsats ikke mindst for sårbare børn og unge. Vi fortsætter derfor støtten til denne indsats, foreløbig de næste to år.

Vores sårbare og udsatte

25. Flere og flere mennesker i vores samfund er sårbare og udsatte. Det er uholdbart for det enkelte menneske og uholdbart for vores mulighed for at give kommunal støtte på en tilstrækkelig måde. Udviklingen med at flere og flere mennesker får diagnoser må vendes. Hillerød Kommune arbejder for, at indsatserne fornyes og priserne på de specialiserede indsatser falder.
26. Der er med rette stort fokus på tidlig indsats, og vi lægger op til en reformtilgang på børneområdet. En fornyet styrket indsats i de tidlige år hjælper dog ikke de unge og voksne med stor psykisk sårbarhed, som allerede har brug for støtte nu. Presset her forventes at fortsætte, og derfor øger vi budgettet.
27. Alles ressourcer skal bringes i spil og så mange som muligt skal have mulighed for at blive en del af arbejdsmarkedet. Vi arbejder derfor på, at en del af de borgere, som er på sociale tilbud, med fokuseret indsats vil kunne få et løntilskudsjob på det ordinære arbejdsmarked.
28. Vi gennemfører effektiviseringer og justeringer i vores indsats for de sårbare og udsatte voksne samtidig med, at vi øger kvaliteten. Vi styrker sagsbehandlingen ved at indføre standardkontrakter, som skal anvendes, når vi køber pladser på sociale dag- og døgntilbud. På den måde sikrer vi, at vi får mest muligt for pengene, og at der er sammenhæng mellem pris og kvalitet.
29. Vi fortsætter udviklingen af den socialpsykiatriske støtte, som vi begyndte på sidste år, og sparer ved, at flere borgere kan rummes i det kommunale tilbud.
30. Hillerød Kommune skal have en mere aktiv rolle i udredning på misbrugsområdet; en udredning der i dag foregår på de private misbrugstilbud. Derfor ansætter vi en peer (medarbejder med egne misbrugserfaringer), der skal være med til at screene og udrede borgerne for at sikre den rette misbrugsbehandling.

Vores ældre medborgere

31. Vi sparer ikke på grundnormeringen på plejehjemmene, vi sparer ikke på demensnormeringen. Vi fortsætter den gode udvikling med at knytte praktiserende læger til vores plejehjem.
32. Muligheder for det gode liv på vores plejehjem og antallet af medarbejdere hænger snævert sammen. Der skal være tid til pleje, omsorg og tryghed, tid til samtaler og hyggelige stunder. Økonomien på ældreområdet har været præget af statslige puljeordninger, som vi skal erstatte, når de falder væk. De såkaldte værdighedsmidler er udløbet som øremærket pulje og overgår til bloktilskuddet. Vi har brugt dem til aktiviteter på plejehjemmene, på rehabiliteringscentret, på dagcentre, på daghjempladser til aflastning og på Kom Med! Måden vi har brugt denne ressource på er bestemt af retningslinjerne med puljen. Vi vil bede vores udvalg for Omsorg og Livskraft sammen med forvaltningen arbejde med, hvordan de penge, vi sætter af nu, bedst muligt bruges i samarbejde med dem, der er helt afhængige af hjælp og støtte. Derfor samler vi det, vi kendte som værdighedsmidlerne i én pulje, som bliver lidt mindre end de samlede værdighedsmidler alene fordi vi har skulle foretage en afvejning mellem flere forskellige områder, som alle har med udsatte, sårbare eller potentielt sårbare borgere at gøre.

33. Mange af vores medborgere bliver *meget* ældre, og selv med en god træningsindsats kan man ikke holde alle skavankerne fra døren. Det betyder pres på vores sundheds- og træningsudgifter. Tillige betyder specialiseringen på hospitalerne færre senge. Det betyder, at der overlades en langt større opgave i sundhedsvæsenet til kommunerne, fordi flere skrives ud, før de er parate til at komme hjem. Derfor vil vi afsætte tilstrækkeligt budget til sygepleje i årene frem.
34. Flere plejehjemsbeboere har brug for fysioterapi. For at øge fleksibiliteten, og for at klargøre borgernes mulighed for at vælge fysioterapi som en del af den øvrige pleje, afsætter vi penge til at styrke den kommunale træningsindsats.
35. Antallet af borgere, der er tilknyttet en demenskoordinator er steget med 30 pct. siden januar 2017. Siden 2016 er der 60 pct. flere borgere, der har behov for en demenskoordinator.
36. Behovet for forebyggende hjemmebesøg er vokset, ligesom lovkrav kræver besøg, når man fylder 70. De seneste år er der et par gange lavet ny detaljeret lovgivning om forebyggende hjemmebesøg. Begge ændringer har indskrænket kommunens mulighed for sammen med borgerne at vægte, hvordan de forebyggende hjemmebesøg varetages, og der noget vi vil tage op med Folketinget. Vi sætter lidt flere af til området i 2020.
37. Når en borger bliver ramt af demens forandres hverdagen mærkbart, både for den demensramte og for ægtefæller og børn. Vi afsætter midler til åben rådgivning og aktiviteter til demente og deres pårørende, herunder børn og unge med en dement forælder.
38. Vi ønsker at fortsætte det forebyggende dagtilbud til aktive, yngre demente i Bakkehus. Det giver de yngre demente meningsfulde hverdage i fællesskab med mennesker i samme situation, udskyder yderligere behov for hjælp og giver samleverne mulighed for aflastning. Derfor afsætter vi penge til deponering, så lejekontrakten for Bakkehus kan forlænges.

Vores sundhed

39. Flere kommer hurtigere ud af hospitalet, men er måske ikke raske nok til at komme helt hjem eller skal i genoptræning i kommunalt regi for atter at kunne klare sig selv. Derfor er der på sygepleje- og sundhedsområdet et betydeligt økonomisk pres, som vi imødekommer ved at afsætte flere penge til sygepleje.
40. Vi vil styrke samarbejdet mellem læger, region og kommune om borgernes overgang fra hospital til den kommunale omsorg, og vi vil undgå, at borgerne bliver genindlagt, hvis de lige så godt kan behandles, der hvor de er. Vi arbejder tæt sammen med regionen og Nordsjællands Hospital om at sikre lægedækning på sundhedscenteret. Herved kan vores medarbejdere koncentrere sig om at bruge alle deres faglige kompetencer til gavn for borgerne, og kan sætte (gen)indlæggelse af borgerne i gang sjældnere, fordi mere kan klares på stedet. Vi støtter ligeledes, at vore plejecentre får tilknyttet nogle af vores praktiserende læger som plejecenterlæger, så borgerne kan støttes bedst muligt, der hvor de er.

41. Vi skal undgå, at mennesker falder så de må til behandling, indlægges eller bliver forhindret i at sørge for sig selv i hjemmet. Det kan ske ved en indsats, som omfatter kost, bevægelse, medicinering og indretning af hjemmet. Ved at gøre en struktureret indsats mod fald, vil mange mennesker skånes, og det vil betyde færre udgifter i sundhedsvæsenet.
42. Små børn og skoleelever venter på tid på tandlægeklinikken, og vi vil vi af med ventelisterne, ligesom vi ønsker en tandlægeklinik, som fortsat kan rekruttere højt kvalificerede kolleger. Vi samarbejder om den nye tandlægeklinik med nabokommuner, som ikke behøver bygge tandreguleringsfaciliteter selv, og vi nedbringer driftsudgifter og sikrer maksimal anvendelse af det kostbare udstyr. Vi har sidste år sat penge af til selve byggeriet, som står færdigt i 2021, og sætter nu penge af til nødvendigt inventar. En hel del tages med og genbruges fra klinikkerne på skolerne.
43. Selvom mange borgere efterspørger træning, må træningsområdet være med til at sikre et samlet budget i balance, og derfor har vi set os nødsaget til at reducere træningsområdets budget.
44. Vi regulerer i dag skole og -dagtilbudsområdet samt dele af ældre- og sundhedsområdet efter demografi. Vi vil overveje om flere områder i vores kommune skal demografireguleres, herunder om det vil være relevant for træningsområdet. Overvejelsen skal se på hvorledes der er en betydningsfuld, påviselig sammenhæng mellem målgruppe og udgifter på forskellige områder.
45. Faglig kvalificeret og velkendt personale er vigtigt for borgerne. Derfor ønsker vi, at der arbejdes videre med at etablere et internt vikarbureau, som også kan være et godt strategisk rekrutteringstiltag. I første omgang skal vikarbureauet betjene funktionerne i sundhedscenteret. Vi ser frem til, at det interne vikarbureau kan højne kvaliteten så borgerne oplever at kende medarbejderne, og at personalet er bekendt med kommunens standarder. Når vi har høstet erfaringer med vikarbureauet i sundhedscenteret, herunder hvordan det kan være med til at dæmpe udgiftsudviklingen, vil vi udbrede gode erfaringer til flere områder.

Vores idrætsfaciliteter

46. Vi har den alvorlige udfordring, at vi mangler tilstrækkelig plads inden for det givne anlægsloft eller aktuel finansiering til at komme videre med flere af vores ønskede projekter.
47. Vi ønsker at sikre HGI Springgymnastik og afsætter midler til deres brug af Trollesmindehallen 2 dage ugentligt.
48. På idrætsinvesteringsplanen er ønsket om at udvikle vores hovedstadion på Selskovvej, så det kan blive et 1. divisionsstadion. Vi er i færd med en planproces, som afklarer, hvad der kan bygges på stadion, og denne proces er ikke afsluttet. Viser denne proces, at vores hovedstadion kan ligge på Selskovvej, fordi alle undersøgelser er positive og acceptable og inden for lovens rammer, vil vi til budget 2021 og frem arbejde med et projektforslag opdelt i tre faser. Bliver det afklaret, så skal stadion bygges i fællesskab med partnere og sponsorer og eventuelt med en egenfinansiering af Hillerød Fodbold, idet Hillerød Kommune ikke alene vil kunne finansiere projektet. Divisionsforeningen stiller høje krav til et

sådan stadion, hvilket indebærer en økonomisk risiko for drift og vedligehold. Vi arbejder på at mildne disse krav, blandt andet ved at deltage i et arbejde herom med andre kommuner gennem KL.

49. Vores Street Lab er til stor glæde for mange børn, unge og ældre mennesker, men kan desværre ikke blive meget længere på Milnersvej, som der er husleje til i hele 2020. Derfor skal der findes et andet udgangspunkt for denne særlige form for gadeidræt og –kultur. Det projekt, der indgår i idrætsinvesteringsplanen er i sig selv så kostbart, at det ikke kan rummes inden for anlægsrammen. Vi vil fra starten af 2020 bede vores Idræts og Sundhedsudvalg at arbejde sammen med de aktive fra Street Lab og vores fundraiser for at undersøge mulighederne for et levedygtigt og gennemførbart projekt, som kan indgå i budgetarbejdet for 2021.
50. Vi ønsker at skabe mulighed for, at der kan spilles fodbold i Skævinge hele året, og sætter penge af så banen kan anlægges i 2021. Vi ønsker, at miljøhensyn skal afspejles i materialevalget. Der er lokalt samlet penge ind til udstyr og andet, som har med brugen af banen at gøre, når den er færdig, og indsamlingen fortsætter.
51. Hillerød Firmaidræt medvirker til at understøtte visionen Bevæg dig for livet med formålet om at få flere til at bevæge sig og få flere med i foreningslivet. Firmaidrætten har vokseværk og ønsker en udbygning af det hus, det fungerer i, med 215 m². Det vil vi gerne støtte, men der er ikke plads i anlægsrammen. Derfor opfordrer vi i første omgang til samarbejde med andre klubber eller institutioner, hvor der er ledige lokaler ud fra kloge kvadratmetre-tankegangen. Firmaidrættens forslag om udbygning har en ny økonomisk profil, som kan afspejles, når projekter bliver en del af en fremtidig revurdering af idrætsinvesteringsplanen.

Vores kulturarbejde

52. Hillerød Kommune har et meget rigt kulturliv, som baserer sig på stærke institutioner som Musikskolen, bibliotekerne, museerne, Klaverfabrikken, Frivilligcenteret, Nødebo Kro, Mastodonterne, Kulturnatten, Kunstdagene, Hillerød Musik og Teater, Slotsbio og Annaborg og events som New Note og Jazz i Rosenhaven. Kulturlivet blomstrer ikke mindst takket være alle de frivillige, der både i byen og i lokalsamfundene lægger mange kræfter i at skabe oplevelser for os alle. Kultur bevæger og danner os, spiller en væsentlig rolle for fællesskaber og livskraft og har værdi i sig selv. Vores kulturpolitiske målsætning er at være en attraktiv kultur- og musikegn med stærke fællesskaber, hvor flest mulige kan deltage i både som udøvere og som nydere af kunst og kultur, og vi vil tiltrække betydningsfulde begivenheder til vores kommune.
53. Vi glæder os til at vores kommune bliver en del af Sangcenter Nordsjælland, og vi øger bevillingen til kulturpuljen med et mindre beløb. Vores kulturpulje gør meget godt for kulturaktører i vores kommune, og vi vil gerne anerkende deres store indsats for os alle.
54. Vi har afsat mere end 26 mio. kr. til byggeriet af SKIF, Skævinge Kultur, Idræts- og Fritidshus på anlægsplanen for 2020 og 2021. Undersøgelser af taget på den eksisterende hal har vist, at det skal renoveres langt mere end først antaget, og at de 1,2 mio. kr. i den gældende anlægsplan slet ikke slår til. Udgiften er i stedet 9 mio. kr. Der kan spares 300.000 kr. hvis arbejdet udføres samtidig med opførelsen af SKIF. Der er hverken

finansiering eller plads i anlægsrammen til at skifte taget, men vi vil arbejde for at finde midlerne, så taget kan laves, inden SKIF står færdigt.

55. Vi ønsker, at Klaverfabrikken fortsat skal være regionalt spillested i perioden 2021-24, og kommunens støtte til Klaverfabrikken er et led i at indfri denne ambition. Klaverfabrikken har trådt ud i hele regionen som en stærk drivkraft i musiklivet. Klaverfabrikken skiller sig ud ved at opdyrke nicher og skabe nye og anderledes koncert- og publikumsformater, og danner samtidig ramme om mangfoldige fællesskaber, der appellerer til børn, unge, voksne og ældre. Frivillige hænder skaber et særligt musik- og kulturmiljø, som matcher den overordnede målsætning om, at Hillerød skal være en attraktiv kultur- og musikby med stærke fællesskaber.
56. Vi ønsker at beholde Mastodonterne i vores kommune. Mastodonterne er et stort aktiv for os, og vi har sikret, at de kan være 3 år på Milnersvej. For at hjælpe Mastodonterne til at søge finansiering af et nyt Mastohus stiller vi en grund til rådighed, som de kan bygge huset på. Kommunens grund ved rundkørslen for enden af Milnersvej har været til salg længe. Mastodonterne kan på en del af grunden få plads til et hus, der kan opfylde deres behov for øvelokaler, rekvisitter, scenografi, kostumer osv. Der er også god plads til en ny parkeringsplads, som kan anvendes af så vel Mastodonter som andre.

Vores arbejde, handel og virksomheder

57. Vores kommune er en udbygningskommune og med anlægsbyggerierne vil virksomhederne fortsat have behov for arbejdskraft. Vi vil derfor fastholde en aktiv beskæftigelsesindsats, hvor jobcentret i Hillerød Kommune og Nordsjællands Rekrutteringsservice understøtter ledige og sygemeldte i at komme tilbage på arbejdsmarkedet gennem målrettet efteruddannelse og tæt samarbejde med erhvervslivet i Hillerød Kommune.
58. På baggrund af statslige regler har vi et par år tilstræbt at afregne byggesagsbehandling efter medgået tid, og vi har nu erfaring med økonomien på området. Vi hæver derfor taksterne, dog uden at de kommer til at dække al den tid og andre ressourcer, som i virkeligheden bruges på byggesagsbehandling. Forslaget medvirker til at kunne vedtage et budget i balance.

Vores grønne omstilling

59. Klimaforandringer er en af de største udfordringer, vi står overfor. Vi er i fuld gang med en ny klimastrategi, som er blevet til med en høj grad af borgerinvolvering, og som fremlægges til politisk behandling i foråret 2020. På baggrund af strategien vedtager vi indsatser, som reducerer mest mulig CO₂.
60. Hillerød Kommune skal som forsyningsmyndighed sikre, at der er mulighed for fossilfri varmforsyning i hele Hillerød Kommune. Vores fornyede ejerstrategi for vores forsyningselskaber vil have fokus på bæredygtighed, forsyningsikkerhed, udviklingsarbejde, åbenhed og kundeservice. Hillerød Forsyning er en meget stor spiller på klimaområdet, og vi vil følge Hillerød Forsynings forsyningsstrategi tæt, for det er gennem denne strategi, at vi skal opnå mange af de CO₂-reduktioner, som bliver en del af målsætningen med vores klimastrategi.

61. Visse sektorer kan opnå CO2-frihed før 2050, det gælder bl.a. bygningers energiforbrug. Vi fortsætter med at energirenovere bygninger. Vi vil forsøge at anvende dispensationsmuligheder i lovgivningen, så vi kan sætte solceller på kommunens bygninger, uden at skulle danne el-selskaber. Det har vi sat penge af til. For at denne grønne lokale strøm bliver udnyttet så godt som muligt, vil vi arbejde sammen med vores forsyningsselskaber, så vi hverken overser muligheder for at producere grøn strøm eller muligheder for effektiv udnyttelse af den.
62. Vi ønsker et fagsystem til dynamisk spildevandsplanlægning, og så borgerne kan se kloakoplysningerne for deres ejendom. Anskaffelse og implementering finansieres af digitaliseringspuljen, mens der afsættes midler til den efterfølgende drift.
63. Vi vil gøre mere for at genanvende affald og vil arbejde med tilsyn med affald på byggepladser, affaldssortering i bymidten og vejledninger om genanvendelse, når kommunen besøger virksomheder. Vi ønsker ligeledes at understøtte den interesse, der er blandt borgerne for at forhindre eller fjerne henkastet affald i vores omgivelser og i naturen. Derfor vil vi understøtte størst mulig deltagelse i den årlige affaldsindsamlingsdag, og understøtte kampagner målrettet f.eks. cigaretskodder eller plastik i det offentlige rum, ligesom vi fortsætter med et stille nye og bedre skraldespande op. Vi ved, at mange fastfood-restauranter og andre virksomheder selv gør et stort arbejde for at reducere mængden af affald, som flyder i naturen, og vi vil arbejde sammen om at bringe mængden ned. Vi vil styrke forvaltningens arbejde med affald, og finansierer dette arbejde i 2020. Vi arbejder med at afdække mulighed for finansiering via affaldstaksterne fra 2021.
64. Vi vil have mere blomstrende byer og områder i vores kommune, og give naturen bedre plads. Natur, miljø og klimaudvalget har arbejdet sammen med borgerne om en plan for, hvordan vores kommune kan fremstå imødekommende, blomstrende og venlig og for, hvordan vi får mere natur ind i vores byer. Blandt mulighederne er egentlige omlægninger af arealer til mere artsrigdom og naturpræget drift, hvor vi vil gå foran på de kommunale ejendomme og arealer. Hillerød Kommune ligger som nr. 7 i landet i forhold til artsrigdom på naturarealer. Naturindholdet skal fortsat plejes i vores følsomme naturområder og arbejdet med en plan for øget biodiversitet kan understøtte den hidtidig indsats. Planen vil give eksempler på, hvordan man selv som borger eller forening kan passe områder, så artsrigdomme styrkes, og give viden om hvilke planter, der er mest egnede i forskellige områder.
65. Som et led i at engagere borgerne i arbejdet med en mere blomstrende kommune, vil man lokalt som gruppe af borgere, foreninger eller lokalråd kunne søge en forskønnelsespulje. Puljen forvaltes af udvalget for Natur, Miljø og Klima.

Vores udvikling i Hillerød by og kommunens andre byer

66. Her skal være godt at bo og leve, uddanne sig og arbejde. Mange flytter hertil og mange boliger bygges. Vores byudvikling og flere nye borgere og virksomheder bidrager til at styrke kommunens økonomiske grundlag, så vi bliver flere til at betale den offentlige service, som vi ønsker os. Vi står over for arbejdet med at udvikle en ny kommuneplan. Vi vil bede forvaltningen arbejde med et oplæg til fornyet boligpolitik som en del af en udviklings- og finansieringsstrategi. Sagen bliver et skridt på vej mod en ny kommuneplan.

67. Vi ser frem til de byudviklingsprojekter i både de mindre byer og i boligområder, som er på vej, og ønsker at de også indeholder mulighed for seniorbofællesskaber.
68. Vi ved, at der kommer flere ældre, som får brug for en plads på et plejehjem. Der er vist interesse for at bygge et friplejehjem i vores kommune, og det vil skabe variation i den måde plejehjemmene i kommunen ejes og drives på. Omsorgs- og Livskraft Udvalget har behandlet en sag om de sociale og økonomiske spørgsmål, der kan knytte sig til friplejehjem, og byrådet vil i fald der søges om byggetilladelse til et friplejehjem tage stilling til, hvilken form for samarbejde, der indledes.
69. Udvalget for Arkitektur, Byplan og Trafik vil arbejde med en sag om hvilke politiske muligheder vi har for at sikre, at der bliver passet særligt godt på værdifulde og historiske bygninger i vores kommune, og om hvordan byrådet og kommunen kan fremme at bevaringen faktisk finder sted.
70. Vi udvikler og overvejer hele tiden vores service og samarbejde med virksomheder i vores kommune, og vi beder forvaltningen udføre en kvalitativ interviewundersøgelse af samarbejdet med udvalgte udviklere om lokalplaner og byggesager. Hensigten er at udvikle samarbejdet, smidiggøre processer, og præcisere kommunikation om, hvordan man som udvikler bedst muligt kan bidrage til at fremme sin plan- eller byggesag.
71. Skævinge har ønske om og mulighed for udbygning, interessen for at udvikle i byen har meldt sig og det vil afføde lokalplansarbejde og udvikling. Vi vil i den kommende planstrategi og kommuneplan arbejde med en bymidteplan for Skævinge i samarbejde med borgerne selv.
72. Arbejdet med en større fornyelse af Torvet venter på, at der er lagt nye kloaker i midtbyen. Nye belægnings venter ligeledes på, at kloakarbejdet er udført. Vi kan glæde os over forskellige hyggelige elementer som de runde bænke og de store træer, som skaber mere liv, og som kan genbruges, når der skal arbejdes videre med fornyelse af Torvet. Da selve den store omdannelse af Torvet er kostbar, kan den ikke rummes i den gældende anlægsplan, da den vil medvirke til, at anlægsloftet overstiges. For at sikre finansiering, arbejder vi med at etablere samarbejder med andre, som kan være interesserede i koblingen mellem dette helt særlige sted i det centrale, historiske Hillerød og tidens klimaudfordring.

Vores fremkommelighed og trafikikkerhed

73. Vores fremkommelighedsstrategi skal bidrage til et mindre klimaaftryk, flere af kommunens biler skal være el-biler, vi vil have emissionsfrie busser med i vores trafikbestilling, og vil fremme opstilling af el-ladestander på offentlige og private parkeringspladser.
74. Vi ønsker at blive endnu bedre til at forudsige udviklingen i trafikken, når vi laver byudvikling, og foretager ændringer i vejnettet i øvrigt. Derfor anskaffer vi os en trafiksimuleringsmodel. Vi forventer, at simuleringsmodellen kan hjælpe med til at fremtidige anlægsprojekter bliver lidt billigere. Anskaffelse finansieres af digitaliseringspuljen, mens der sættes midler af til den efterfølgende drift.

75. Vi har 7,3 mio. kr. på anlægsbudgettet til en shunt fra afkørselsrampen fra Hillerødmotorvejens forlængelse til Peder Oxes Allé, og vil aftale med Vejdirektoratet at få sat anlægsarbejdet i gang i 2020, så det er færdigt i 2021. Denne genvej fra motortrafikvejen sydfra vil afhjælpe morgenmyldretiden ind mod Hillerød og det store erhvervsområde. Det er Vejdirektoratet, der tegner og bygger vejen, som er statens, men betales af Hillerød Kommune. Vi har brug for tilsvarende forbedringer af det overordnede vejnet andre steder for at sikre en bedre trafikafvikling ved spidsbelastninger.
76. Mindre trængsel og bedre fremkommelighed bliver kun effektiv, når vi ser på alle trafikanters forhold. Vi vil investere i optimering af vores vejnet, af eksisterende signalanlæg, ændring af kryds og ombygning af strækninger. Vi vil arbejde for, at flere vælger at cykle eller bruge offentlig transport, og rejsehastigheden for busser skal øges gennem udvikling af en ny og mere nøjagtig busprioritering i signalregulerede kryds.
77. Når vi vælger at cykle i stedet for at køre i bil modvirkes trængsel på vores veje. Vi arbejder med en række cykelsti-projekter frem mod 2022. F.eks. cykelstier på Holmegårdsvej, Frejasvej og Selskovvej samt stier i byudviklingsområderne Ullerød Nord og Favrholt. Vi har afsat penge til cykelstien ad Tamsborgvej.
78. Vi ønsker fortsat at støtte vores lokalsamfunds og landsbyers ønske om at få sat farten ned på boligveje til 30 km eller 40 km. For at komme videre med dette spørgsmål og med trafiksikkerheden på landevejene har vi brug for statslige myndigheders godkendelse, og det har vi bedt regeringen hjælpe os med at få. Tryghed og sikkerhed i trafikken er af afgørende betydning og vil kunne understøtte, at flere kommer op på cyklen eller er trygge ved, at deres børn cykler til skole og fritidsformål. Vores børn er fremtidens trofaste cyklister, som med gode cykelvaner kan medvirke til at mindske trængslen på vejene, når de bliver voksne.
79. Vejstøj er et stigende og alvorligt problem, som mange borgere generes af. Vi ønsker, at der udarbejdes et forslag om støj kortlægning til Arkitektur, byplan og trafikudvalget. Når prisen for støj kortlægningen er kendt vil vi vurdere om det kan finansieres i en budgetopfølgning. Ved udlægning af ny asfalt bliver der taget konkret stilling til om støj dæmpende asfalt vil have en effekt.
80. Det skal være nemt at finde parkering i Hillerød. Vi vil arbejde videre med kapacitet og med bedre udnyttelse af de parkeringspladser, som findes, men ikke udnyttes tilstrækkeligt. F.eks. kan elektronisk p-henvisning være med til at reducere unødvendig cirkulation af biltrafik og modvirke trængsel. Vi vil understøtte samarbejde mellem udbydere af p-pladser, så både kunder og pendlere kan finde et sted at parkere. Vi vil udnytte vores mulighed som planmyndighed for at sikre tilstrækkeligt med parkeringsmuligheder ved byudvikling.
81. Det er meget vigtigt for os, at Folketinget beslutter, at motorvejen til Hillerød bliver gjort færdig, og det arbejder vi for sammen med andre nordsjællandske kommuner og de virksomheder, der er helt afhængige af, at deres medarbejdere kan undgå spildtid.
82. Vi arbejder for, at Lokaltog kan køre gennem Hillerød Station, så der ikke skal skiftes tog, når rejsende fra nord skal til den nye Favrholt Station og til hospitalet. Det kræver, at staten beslutter at lægge sporene om og afsætter penge til det. Det er meget vigtigt for os, at dette arbejde bliver prioriteret af Folketinget.

*

KL har forhandlet rammerne for økonomiaftalen med regeringen, og både anlægsloft og serviceramme følges af sanktionsmuligheder over for kommunerne. Dermed er kommunernes budgetlægning indbyrdes afhængig. Vi ser vores budget i Hillerød Kommune, som en del af helheden, og vi kan blive stillet over for forslag om justeringer, inden vores endelige budgetvedtagelse.

1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud er betinget af, at de budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte anlægsramme. Samtidig er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunerne overholder budgetterne for serviceudgifterne i 2020.

For at overholde anlægsrammen og vores økonomistyringspolitik har vi flyttet anlægsmidler fra 2020 til senere år. Vi vil tage konkret stilling til om visse af disse anlægsprojekter kan rykkes frem, når vi kender udviklingstempoet eller muligheden for at udskyde andre anlægsprojekter.

I tilfælde af, at der skulle være uoverensstemmelse mellem tal, der er nævnt her og de tal, der står i det vedlagte regneark, er det regnearket, der gælder.

Aftalen er indgået mellem:

Aftalen er indgået mellem Venstre, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti

Reguleringer af budgettet som følge af takstberegninger og tekniske ændringer i pris- og lønfremskrivninger vil fremgå af det materiale, der bliver lagt frem til budgettets endelige vedtagelse ved andenbehandlingen i byrådet.

Venstre

Socialdemokratiet

Socialistisk Folkeparti

Enhedslisten

Det Radikale Venstre

Det Konservative Folkeparti

Dansk Folkeparti

